

על פן קראו לימים האלה פורים

1. אסתר פרק ט פסוק כו

על פן קראו לימים האלה פורים על שם הפור על פן על כל דברי האגרת הזאת ומה קראו על ככה ומה הגיע אליהם:

2. חברותא - הערות מגילה דף יג עמוד ב

כתב ביערות דבש (ח"א דרוש ג'), דרצה המן לנסות בגורל, אם יצליח בגזירתו אם לא. והנה, אם יפיל גורל רק על החודשים, דהיינו שיטיל י"ב פתקים לקלפי ועלה אחד מהם, הרי אין בזה הוכחה, שהרי מוכרח לצאת אחד החודשים. לכן התחכם המן ועשה ב' קלפיות, באחת הטיל י"ב פתקים של החודשים, ובאחת הטיל שס"ה פתקין, שכתב על כל אחד מהם יום אחד מהשנה. ואח"כ פשט ידו, והוציא מכל קלפי פתק אחת. ועלה מהקלפי של החודשים - חודש אדר, ומהקלפי של הימים - יום י"ג באדר. הרי שהסכימו ב' הפתקין על חודש אדר, ומזה ראה המן כי גורל אמת הוא, ויצליח בגזירתו. ולכן קראו לימים האלה פורים, משום שהיו ב' גורלות.

3. אור חדש למהר"ל על פרק ט

(כו) על פן קראו לימים האלה פורים - ואין להקשות למה קראו להם פורים בלשון רבים, כי כבר התבאר זה למעלה אצל להפיל פור הוא הגורל ע"ש. ויש לומר גם כן מה שאמר "על פן קראו לימים האלה פורים", היינו יום י"ד ויום ט"ו בשושן מפני שהם מחולקים, ב"ד הרגו בשונאיהם ויום ט"ו יום הנחה משתה ושמחה, אע"ג שאלו שני ימים הוקבעו על ידי גורל אחד, מ"מ כיון שאין יום זה כיום זה והם מחולקים נקראו פורים בלשון רבים.

4. עלי תמר מגילה פרק א

...ונ"ל שהשם פורים בלשון רבים הוא מפני שכולל פורים של פרוזים ופורים של מוקפים, וכמ"ש במג"א: "על פן קראו לימים האלה פורים על שם הפור", וכן "לקיים את ימי הפורים האלה". אבל י"ד של פרוזים לבד וט"ו של מוקפים בלבד מהראוי לקראו פור בלשון יחיד. ואכן היהודים בסוריה ובבל קוראים לפורים גם בשם אלפור, כלומר הפור. ומלת אל היא ה"א הידיעה בערבית. וכן התימנים קוראים לו יום אלפור, או חג אלפור, או אלפור סתם. ראה בתכלאל בתיקון פורים: "ואומר אחר שיר של יום מזמור אלפור" (שיר מזמור לאסף תהילים פ"ג). אבל קוראים לו בעיקר בשם פורים, וכמו שנופץ שם זה בכל תפוצות ישראל, וכמ"ש במשנה ובתלמוד בכל מקום...

5. פירוש הנשקפה כמו שחר לרבי יצחק דדון שליט"א

פשט נאה מביא לנו מרן הגרי"מ חר"ל פ זצ"ל, על השאלה למה קראו שם חג זה בלשון רבים - "פורים", ולא כעדות הכתוב בלשון יחיד - "פור", "על שם הפור". שמחשבת המן היתה, להראות איך שהכל הוא דרך מקרה בלבד כמו הגורל, ובדרך זו רצה לעקור את ישראל, ח"ו. אבל עם ישראל עם קדושו, יודעים לרומם גם את המקרה והגורל, שכן משתמשים הם בו ביום הכפורים, להראות שגם השעיר הנכנס לפני ולפנים, וגם השעיר לעזאזל, הכל לה' המה, והכל רק מעם ה' יתברך ככוונה מדוייקת ומכוונת. וזה פשר השם "פורים" גם על שם הפור והגורל שאנו עושים גם ביוה"כ, שבו אנו מראים שאין מקרה בעולם, והכל בהשגחה.

6. בני יששכר מאמרי חודש אדר מאמר ד אות א

על פן קראו לימים האלה פורים על שם הפור - מהראוי לתת לב מה נשתנה קריאת שם המועד הזה מן כל השמות של כל המועדים, שהשמות של כל המועדים נקראים על שם הנס, היינו חג הפסח על שם הפסחה והדילוג, וכן השם הנקרא בתורה חג המצות על שלא הספיק בצקם של אבותינו וכו' ואכלו מצות, חג הסוכות כי בסוכות הושבתי את בני ישראל וכו', וכן הוא מהראוי שיהיה המועד נקרא על שם הישועה והנס ולא על שם השעבוד והיסורין והצרה לשונאי ישראל, ובכאן ותהי להיפך קראו שם המועד פורים על שם הפור אשר הפיל המן פור הוא הגורל להרע

לישראל! והנה עיין במאמר א' סימן ט' י' מה שכתבתי ברמז דברי חז"ל: "הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר", ונתפרש שם על פי הקדמת מרן האריז"ל דיבר בקדשו: "כל החדשים הם בחינת איברי הראש, תשרי גולגולת, מרחשון כסליו ב' אזנים, טבת שבט ב' עינים, אדר בחינת החוטם בו תלוי חוש הריח". והנה כל החושים נזכרין אצל חטא אדם הראשון משא"כ חוש הריח לא נזכר, על פן כולם נתפגמו ונתגשמו בחטא אדם הראשון, מה שאין כן חוש הריח הוא דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף, על פן זה החוש ינתן למלך המשיח "והריחו ביראת ה'" (ישעיה יא ג), ולזה החוש נקרא כח המתקיים יותר מכל החושים כיון שלא נהנה כל כך מחטא אדם הראשון, שעל ידי חטא אדם הראשון נולד ההפסד לנבראים "כי ביום אכלך ממנו מות תמות", מה שאין כן זה החוש נקרא לו ביותר כח המתקיים... ובזה תתבונן מפלאות תמים דעים, הנה המן הרשע הצר הצורר היה כחו מן הנחש הקדמוני אשר פיתה לאכול מן עץ הדעת, כן הוא גרם בעצתו שיאכלו ישראל מסעודתו של אחשוורוש ונתחייבו שונאיהם של ישראל, כמבואר בכתבי האריז"ל שהתעורר חטא אדם הראשון ונקנס עליהם מיתה כמו על אדם הראשון באכלו מן עץ הדעת, והנה פעל ועשה היוצר כל הוא אלקינו, אשר המן הרשע הפיל פור לאבד וכו' ולא מצא לגורלו רק חדש אדר הוא בחינת החוטם אשר בו חוש הריח, והוא חוש המתקיים כי לא נפגם בחטא אדם הראשון, ע"כ תמצא אשר גם שמות הגואלים נקראים בשם בשמים הנבראים לחוש הריח, היינו מרדכי (מר דרור), אסתר (הדסה), ובזה תבין עפ"י פשוטו מה שנאמר במרדכי: "ויזעק זעקה גדולה" וכו' ולא נאמר מה אמר, אבל הוא כפשוטו מפני שהקול יפה לבשמים (כריתות ו ב, ירושלמי יומא פ"ד ה"ה), הנה על ידי זה שנפל הפור על אדר נתבטל הצר הצורר וישראל קיימים לעד לעולם, הבן.

ובזה תבין הנאמר במגילה: "בחדש הראשון.. הפיל פור הוא הגורל לפני המן.. ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר" (אסתר ג ז), הנה לא נדע פירושן של הדברים, מי הוא המפיל את הפור לפני המן, הלא המן בעצמו הוא המפיל! ובעלי הפשט נדחקו מאד בזה, ולפי דברינו יונח על פי דברי הזהר, אמרו שם (ח"יב סי ע"ב): כל מקום שנאמר איזה דבר הנעשה ולא פירש מי הוא הפועל והעושה, כגון "ואל משה אמר עלה אל ה'", הכוונה הוא על ההוא דסתים המסבב סיבות נעלם ונסתר. ממילא תפרש גם בכאן, הפיל פור הוא הגורל לפני המן ולא פירש מי הוא המפיל הפור, הנה הכוונה הוא המסבב סיבות והפועל ישועות המגיד מראשית אחרית הוא פעל ועשה להפיל הגורל דייקא על חדש אדר, הוא סוד החוטם אשר בו תלוי חוש המתקיים שלא נתפגם כל כך בעץ הדעת, ועל ידי זה נתבטלה עצת המן, וישראל עם קרובו נשארו לחיים ולשלום, הבן הדבר, ברוך המפליא פלאות. ומעתה תתבונן, על פן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, הנה קראו את המועד על שם הפור דייקא, הוא לאמר להתוודע ולהגלות לכו חזו מפעלות ה' אשר הפליא חסדו עם ישראל עם קרובו, דהגם שנתחייבו שונאיהם של ישראל על שנהנו מסעודתו של אותו רשע (מגילה יב א), עיין בכתבי מרן האריז"ל שהיה זה על ידי פיתוי המן כעין פתוי הנחש הקדמוני לאכול מן עץ הדעת טוב ורע, ונתעורר חטא אדם הראשון ונתחייבו שונאיהם של ישראל, הנה הפועל ישועות הוא פעל ועשה שהפיל הגורל על חדש אדר, הוא בחינת החוטם אשר בו חוש הריח חוש המתקיים שלא נפגם בחטא אדם הראשון, והוא חוש המתואר אצל משיח צדקנו "והריחו ביראת ה'", ועל ידי זה עלתה זיכרונו לפני ית"ש לטובה ונתקיימו ישראל לעד ונתבטל המן שלוחו של הנחש, אם כן צמיחת הישועה היה תיכף בהפלת הפור לחדש שנים עשר הוא חדש אדר, הדבר הזה פעל ועשה המסבב סיבות והמצמיח קרן ישועה והבורא רפואות קודם למכה, על פן קראו לימים האלה פורים על שם הפור כי הוא יסוד הישועה, הבן.